

Passar per l'adreçador

19/IX/1972

Quan hom, en un text escrit o en un parlament vol esmenar la frase feta, usual en la seva expressió col·loquial, «Haver de passar pel tubo» o «Fer passar pel tubo», que endevina poc correcta, i ho fa retocant només allò que li sembla suspecte, obté un resultat poc satisfactori i versemblantment no vàlid: «Fer (o haver de) passar pel tub». Naturalment, la forma correcta és Fer (o haver de) passar per l'adreçador, producte genuí de la nostra fraseologia popular.

Adreçador és un derivat del verb adreçar. Vol dir, genèricament, «que adreça» i d'una manera més específica designa un ribot amb guia. Adreçar correspon al verb del castellà «enderazar», però en la nostra llengua ha desenvolupat més el seu ús i la seva capacitat de derivació, ja que es pot dir que s'ha interferit en el camp de significació de dirigir, amb el qual és intercanviable en algun cas, especialment significant «interpel·lar»: Em vaig adreçar (o dirigir) al president. No li vaig adreçar (o dirigir) la paraula. Però no és el mateix adreçar o dirigir, per exemple, una empresa. Adreçar-la vol dir «fer-la anar mes bé» i dirigir-la significa «exercir-ne la direcció o gerència».

Adreça i direcció no són intercanviables en cap cas, encara que sovint es digui, indegudament, direcció per adreça. Direcció és l'acció de dirigir, amb una munio de significacions específiques complementàries, però no la indicació del lloc on hom habita, que és l'adreça.

Adreçar i l'adreça s'escriuen molt sovint, incorrectament, amb ss en lloc de ç a causa de la influència, sobretot, de l'ortografia del francès, que compta amb una sèrie de mots anàlegs. Ja se sap que cada llengua té la seva pròpia ortografia fixada, amb solucions discrepants amb les de les altres llengües, fins i tot en aquells casos en que, lògicament, haurien d'esser anàlegs.

ALBERT JANE